

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії

_____ О. В. Скидан

ПРОГРАМИ

**вступних випробувань для вступників на здобуття освітнього ступеня
«Магістр» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» на основі
освітнього ступеня «Бакалавр» («Спеціаліст») з «Обліку і аудиту» для
неспоріднених спеціальностей (за всіма освітніми рівнями)
у 2017 році**

Житомир 2017

ПРОГРАМА
додаткового випробування для
вступників за неспорідненими спеціальностями

Вступні додаткові випробування передбачають виконання тестових завдань, які об'єктивно визначають рівень початкової підготовки з бухгалтерського обліку.

Перелік питань для формування тестових завдань

Тема 1. Бухгалтерський облік як інформаційна система

Значення бухгалтерського обліку та фінансової звітності в умовах ринкової економіки. Види економічної діяльності та підприємств, на яких здійснюється бухгалтерський облік відповідно до форм власності, встановлених законодавством України. Місце та роль обліку і звітності в системі управління підприємством.

Поняття бухгалтерського обліку, види господарського обліку та їх інтеграція. Характеристика оперативного-технічного обліку, його застосування і використання. Статистичний облік як система, його предмет, визначення кількісних і якісних показників роботи підприємства, узагальнення і контроль даних статистики.

Бухгалтерський облік як процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень. Використання вимірників в обліку.

Побудова бухгалтерського обліку та характеристика його складових: фінансовий, управлінський. Застосування сучасних інформаційних технологій, обчислювальної техніки, використання раціональних форм і методів бухгалтерського обліку.

Мета і завдання бухгалтерського обліку, важливі вимоги до бухгалтерського обліку: чіткість, достовірність, усунення і попередження недоліків в роботі, посилення контролю за майном та господарською діяльністю.

Користувачі бухгалтерської інформації: зовнішні та внутрішні. Шляхи використання бухгалтерської інформації і звітності в управлінні підприємством.

Бухгалтерський облік як галузь економічної науки і навчальна дисципліна. Зв'язок бухгалтерського обліку з іншими науками і навчальними дисциплінами.

Тема 2. Предмет, об'єкт і метод бухгалтерського обліку

Поняття предмету бухгалтерського обліку. Характеристика господарських фактів, явищ і операцій, що зумовлюють рух господарських засобів, коштів, джерел їх утворення. Характеристика процесу отримання

інформації як основного предмету бухгалтерського обліку. Роль методологічних та організаційних засад у формуванні предмету обліку.

Об'єкти бухгалтерського обліку, їх групування за складом і розміщенням. Характеристика основних, оборотних та вилучених засобів. Матеріальні та нематеріальні засоби. Поняття активів.

Об'єкти бухгалтерського обліку, їх групування за джерелами утворення і цільовим призначенням. Характеристика власних і позикових джерел. Поняття пасивів.

Господарські процеси як об'єкти бухгалтерського обліку: процес придбання, процес виробництва, процес продажу (реалізації). Їх взаємозв'язок в процесі кругообороту капіталу і одержання фінансових результатів.

Базові принципи бухгалтерського обліку: обачність, повне висвітлення, автономність, послідовність, безперервність, нарахування, превалювання сутності над формою, історична собівартість, єдиний грошовий вимірник, періодичність.

Метод бухгалтерського обліку. Коротка характеристика елементів методу: документація і інвентаризація, рахунки і подвійний запис, оцінка і калькуляція, баланс і звітність.

Тема 3. Балансове узагальнення

Теоретичні та методичні засади балансового методу в бухгалтерському обліку, економічному аналізі і контролі. Зміст бухгалтерського балансу. Характеристика активу і пасиву. Статті бухгалтерського балансу, характеристика окремих видів господарських засобів, майна і джерел їх утворення. Загальні принципи їх оцінки.

Зміст першого розділу активу балансу. Загальна характеристика структури активу «необоротні активи» - Нематеріальні активи, Основні засоби, Довгострокові біологічні активи, Незавершені капітальні інвестиції, Довгострокові фінансові інвестиції, Довгострокова дебіторська заборгованість, Інвестиційна нерухомість, Відстрочені податкові активи, Гудвіл, Інші необоротні активи.

Характеристика другого розділу активу балансу «оборотні активи» - Запаси, Поточні біологічні активи, Витрати майбутніх періодів, Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, розрахунками з бюджетом, Інша поточна дебіторська заборгованість, Поточні фінансові інвестиції, Грошові кошти та їх еквіваленти в національній та іноземній, Інші оборотні активи.

Характеристика третього розділу активу балансу – Необоротні активи, призначені для продажу та групи вибуття

Загальна характеристика структури пасиву балансу.

Зміст першого розділу пасиву балансу «Власний капітал» - Зареєстрований капітал, Капітал в дооцінках, Додатковий капітал, Резервний капітал, Нерозподілений прибуток (непокритий збиток), Неоплачений капітал, Вилучений капітал, Інші резерви.

Зміст другого розділу пасиву балансу «Довгострокові зобов'язання і забезпечення» - Забезпечені кошти, Відстрочені податкові зобов'язання, Пенсійні зобов'язання, Забезпечення виплат персоналу, Інші довгострокові зобов'язання, Інші довгострокові забезпечення, Цільове фінансування.

Третій розділ «Поточні зобов'язання і забезпечення» - Короткострокові кредити банків, Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями за товари, роботи, послуги, розрахунками з бюджетом, розрахунками зі страхування, розрахунками з оплати праці, Доходи майбутніх періодів, Інші поточні зобов'язання, поточні забезпечення.

Четвертий розділ «Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття» та його коротка характеристика.

Господарські операції та їх вплив на статті балансу. Чотири типи змін на балансі під впливом господарських операцій.

Бухгалтерський баланс як форма фінансової звітності та джерело економічного аналізу. Система показників економічного аналізу на основі бухгалтерського балансу. Методи економічного аналізу балансу та інтерпретація його результатів для прийняття рішень.

Тема 4. Інформаційна база бухгалтерського обліку

Поняття та принципи інформаційної бази бухгалтерського обліку. Документи як джерело первинної інформації. Поняття документів та їх значення в обліку. Документування господарських операцій. Процедура первинного спостереження. Характеристика первинних документів, та вимоги щодо їх оформлення. Обов'язкові реквізити документів. Порядок складання документів. виправлення помилок в бухгалтерських документах.

Класифікація документів за місцем складання, призначенням, обсягом змісту, способом складання, бухгалтерського оформлення. Стандартизація, типізація та уніфікація документів. Організація документообігу. Бухгалтерська обробка документів. Зберігання документів та архівна справа. Нормативне регулювання документації.

Поняття та призначення інвентаризації. Класифікація інвентаризацій. Порядок проведення інвентаризації. Постійно діючі і робочі інвентаризаційні комісії; інвентаризація майна, коштів, розрахунків і документів. Вимоги до складання пакету інвентаризаційних документів: інвентаризаційних описів, порівняльних відомостей, актів, книг та відомостей. Порядок обліку і регулювання інвентаризаційних різниць. Законодавче та нормативне забезпечення інвентаризації.

Тема 5. Бухгалтерські рахунки та подвійний запис

Сутність та поняття рахунку і його будова. Форма бухгалтерського рахунку: дебет, кредит, сальдо (залишок) рахунку. Призначення бухгалтерських рахунків, оборот на бухгалтерському рахунку. Порядок відкриття балансових та позабалансових рахунків. Порядок записів на активні і пасивні рахунки.

Сутність та історичний аспект подвійного запису. Відображення господарських операцій. Подвійний запис як техніка бухгалтерського обліку. Контрольне значення подвійного запису. Подвійний запис і його відображення на балансі.

Кореспонденція рахунків. Прості і складні кореспонденції. Типові кореспонденції рахунків. Запис на рахунках: хронологічний та систематичний. Відображення кореспонденції рахунків в регістрах бухгалтерського обліку.

Поняття вертикальної структури бухгалтерського обліку. Синтетичні рахунки. Поняття синтетичного обліку. Зв'язок синтетичного обліку з Планом рахунків бухгалтерського обліку та фінансовою звітністю.

Аналітичні рахунки та аналітичний облік. Принципи організації та ведення аналітичного обліку. Взаємозв'язок між синтетичним і аналітичним обліком.

Узагальнення даних на підставі показників синтетичного і аналітичного обліку. Оборотні відомості по синтетичних і аналітичних рахунках. Порядок складання пробного (попереднього), оборотного і заключного балансів. Контрольне значення оборотних відомостей.

Тема 6. Класифікація і план рахунків бухгалтерського обліку

Класифікація рахунків за економічним змістом, призначенням і структурою. Характеристика рахунків для обліку господарських засобів та коштів в сфері виробництва, виробничого споживання, обігу, характеристика рахунків для обліку джерел утворення господарських засобів та коштів, рахунків господарських процесів. Класифікація рахунків за їх призначенням і структурою. Характеристика рахунків: основних, регулюючих, операційних, фінансово-результатних, позабалансових.

План рахунків бухгалтерського обліку, його будова та характеристика його розділів. Взаємозв'язок плану рахунків із фінансовою звітністю. Плани рахунків обліку діяльності підприємств, організацій, установ і банків. Інструкція по його застосуванню. Порядок регламентування рахунків бухгалтерського обліку.

Тема 7. Вартісна оцінка в бухгалтерському обліку

Економічна сутність та значення вартісної оцінки в обліку і звітності. Поняття та необхідність застосування оцінки в бухгалтерському обліку. Роль оцінки у формуванні інформаційної системи підприємства. Історичні аспекти оцінки. Оцінка об'єктів обліку. Порядок та правила оцінки статей (активів та пасивів) бухгалтерського балансу. Оцінка операцій в іноземній валюті. Поняття чистих активів. Індксація оборотних та позаоборотних активів.

Поняття калькуляції, її види та зміст. Об'єкти калькуляції. Процедура та організація калькуляції по етапах. Методи калькулювання. Зв'язок калькуляції з управлінським обліком, ціноутворенням та фінансовими результатами. Класифікація витрат за обліково-аналітичними ознаками, за

елементами та статтями калькуляції. Порядок регламентації обліку витрат. Нормативне регулювання процедур калькуляції.

Тема 8. Історія розвитку бухгалтерського обліку

Загальні методологічні підходи до вивчення історії бухгалтерського обліку. Становлення та розвиток обліку в новітній історії.

Розвиток бухгалтерського обліку в докапіталістичних формаціях. Практика рахівництва тих часів, носії інформації. Симптоми переходу до подвійного запису.

Історія бухгалтерського обліку Західної Європи. Бухгалтерський облік при капіталізмі. Широке використання подвійної бухгалтерії. Засновники подвійної бухгалтерії: Лука Пачолі, Бенедетто Котрулі, їх вчення та відкриття. Розвиток юридичного і економічного напрямку в бухгалтерському обліку.

Розвиток бухгалтерського обліку в Київській Русі. Розвиток бухгалтерського обліку в допетровський період. Перші книги з бухгалтерського обліку. Наукові розробки бухгалтерії в 19 столітті; роботи Езерського Ф.В., Лунського Н.С., Рудаковського А.П., Леонтьєва Н.А., Резниченка І.С.. Розвиток форм і плану рахунків бухгалтерського обліку в радянський період.

Розвиток бухгалтерського обліку на території України в дослов'янський період та період княжої та литовсько-польської доби та в період до ХХ століття.

Бухгалтерський облік в Україні у радянські часи та в роки незалежності.

Розвиток бухгалтерської освіти і науки в Україні. Бухгалтерські наукові школи та її представники.

Тема 9. Гармонізація та стандартизація бухгалтерського обліку

Поняття гармонізації та стандартизації бухгалтерського обліку.

Організаційні моделі та системи бухгалтерського обліку, що склалися в світі. Характеристика моделей: англосаксонська модель, континентальна модель, південно-американська модель, інтернаціональна модель ООН.

Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) - важливий елемент системи обліку і звітності в країнах з ринковою економікою. Міжнародні організації, що займаються розробкою та удосконаленням облікових стандартів. Характеристика міжнародних стандартів бухгалтерського обліку(МСБО) та фінансової звітності(МСФЗ).

Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в Україні. Бухгалтерський облік і система національних рахунків (СНР). Система національних рахунків - національне рахівництво і важливий інструмент макроекономічного аналізу. Бухгалтерський облік і фінансова звітність - інформаційна основа СНР.

Регулювання бухгалтерського обліку і звітності в Україні. Законодавчі та нормативні документи. Методологічна рада з бухгалтерського обліку.

Вимоги Євросоюзу до організації бухгалтерського обліку і фінансової звітності в Україні. Розвиток системи гармонізації та стандартизація бухгалтерського обліку і фінансової звітності в Україні.

Тема 10. Принципи і основи обліку господарських процесів

Поняття господарських операцій і процесів. Схема кругообігу капіталу - основа обліку господарських операцій і процесів.

Облік процесу постачання (придбання) засобів. Економічний зміст процесу покупки (придбання) та основні категорії: основні та оборотні засоби, оцінка та розрахунки. Загальна характеристика рахунків, пов'язаних з обліком постачання (придбання) засобів. Структурно-логічна схема обліку та кореспонденції рахунків з обліку процесу придбання (постачання).

Облік процесу виробництва. Економічний зміст процесу виробництва та основні техніко-економічні категорії: витрати, фактори виробництва, собівартість, готова продукція. Загальна характеристика рахунків, пов'язаних з обліком виробництва. Структурно-логічна схема обліку та кореспонденції рахунків виробництва.

Облік процесу продажу (реалізації). Економічний зміст процесу продажу (реалізації) та основні техніко-економічні категорії: продаж (реалізація) продукції, робіт і послуг, виручка (доходи) від продажу (реалізації) продукції, витрати по збуту, фінансовий результат продажу (реалізації). Загальна характеристика рахунків, пов'язаних з обліком продажу (реалізації). Структурно-логічна схема обліку та кореспонденції рахунків продажу (реалізації).

Облік фінансових результатів і їх розподіл. Економічний зміст процесу визначення фінансових результатів і їх розподілу та основні техніко-економічні категорії: фінансові результати, прибуток нерозподілений (збиток непокритий), податки на доходи, платежі в бюджет, розподіл прибутку, дивіденди, фінансові резерви. Загальна характеристика рахунків, пов'язаних з обліком фінансових результатів і їх розподілу. Структурно-логічна схема обліку та кореспонденції рахунків фінансових результатів і їх розподілу.

Особливості обліку господарських процесів різних видів економічної діяльності.

Обліково-аналітичний зміст процесів відкриття і закриття підприємства. Система рахунків обліку процесів відкриття і закриття підприємства. Загальна схема обліку процесів відкриття і закриття підприємства.

Тема 11. Техніка і форми бухгалтерського обліку

Техніка облікової реєстрації. Методика і організація облікової реєстрації. Стадії облікової реєстрації. Порядок перенесення інформації із первинних документів до облікових регістрів. Прості і копіювальні записи. Порядок відображення господарських операцій в облікових регістрах.

Поняття облікових регістрів, їх види і зміст. Бухгалтерські книги, карточки, відомості, реєстри-листки, що використовуються для реєстрації і групування в них відомостей про господарські операції. Вимоги до

заповнення бухгалтерських реєстрів: способи та порядок виправлення помилок в облікових реєстрах.

Форма бухгалтерського обліку - як певна система реєстрів обліку, порядок і способи реєстрації та узагальнення інформації в них з додержанням єдиних засад.

Характеристика та принципові схеми форм обліку: Журнал-Головна, Меморіально-ордерна, Журнально-ордерна. Склад та характеристика реєстрів журнально-ордерної форми обліку. Спрощена система обліку і звітності. Сучасні інформаційні технології та їх вплив на виконання обліково-аналітичних робіт.

Тема 12. Бухгалтерська (фінансова) звітність

Сутність та роль звітності в управлінні господарюючого суб'єкта. Поняття бухгалтерської (фінансової) звітності. Принципи побудови та загальні вимоги до складання фінансової звітності. Мета фінансової звітності як інформативного продукту.

Склад та елементи фінансової звітності, та її типові форми. Законодавче та нормативне регулювання фінансової звітності.

Звітний період: місячна, квартальна та річна бухгалтерська звітність. Органи, адреси та строки подання бухгалтерської (фінансової) звітності.

Якісні характеристики фінансової звітності. Принципи підготовки фінансової звітності. Розкриття інформації у фінансовій звітності. Стандартизація та гармонізація фінансової звітності.

Аудит та оприлюднення фінансової (бухгалтерської) звітності. Консолідована (зведена) бухгалтерська фінансова звітність.

Фінансова звітність підприємств, які ліквідуються.

Напрями використання звітності в обліково-аналітичній, управлінській та науково-дослідній роботі.

Форми фінансової звітності. Характеристика форми 1. Баланс (Звіт про фінансовий стан). Характеристика форми 2. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід). Характеристика форми 3. Звіт про рух грошових коштів. Характеристика форми 4. Звіт про власний капітал. Характеристика форми 5. Примітки до звіту.

Нормативно-правове регулювання системи звітності в Україні та напрями його удосконалення.

Тема 13. Облікова політика підприємства

Облікова політика як сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення обліку, складання та подання фінансової звітності.

Визначення та роль облікової політики в ринковій економіці. Методи формування облікової політики і її результати для підприємств і користувачів інформації. Регулювання бухгалтерського обліку і фінансової звітності з боку держави і його альтернативи.

Система регламентації бухгалтерського обліку і фінансової звітності в Україні.

Методичні принципи організації бухгалтерського обліку: юридична самостійність, безперервність діяльності, повнота відображення господарських явищ та процесів; обережності та передбачливості щодо зміцнення активів, єдність та науковість методології бухгалтерського обліку.

Організація бухгалтерського обліку, організація та завдання фінансового, управлінського обліку та податкових зобов'язань. Відповідальність та права підприємства за організацію бухгалтерського обліку. Форми організації бухгалтерського обліку. Бухгалтерія – як структурний підрозділ підприємства, організації, установи. Права та обов'язки головного бухгалтера. Структура бухгалтерської служби. Функціональні обов'язки працівників бухгалтерської служби підприємства.

Список рекомендованої літератури

1. Бухгалтерський облік в Україні [текст]: навч. посібник / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський, А.С.Мороз та ін. За ред. Р.Л.Хом'яка. – 7-ме вид., доп. і перероб. – Львів: Національний університет «Львівська політехніка», «Інтелект-Захід», 2008. – 1224 с.

2. Ждан В.І. Теорія бухгалтерського обліку / Ждан В.І., Хаустова Є.Б., Колос І.В., Бондаренко О.С.: Навч. посіб. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 384 с.

3. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / І. Б. Садовська. – К. : ЦУЛ, 2013. – 688 с.

4. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – К.: «Знання», 2015.– 535с.